

Bolshög

Distrikt Bolshög

Bolshögs kyrka. Foto Jorchr/GFDL.

HISTORIA

Byn Bolshög ligger inte i distrikt Bolshög utan i Östra Tommarp ett drygt stenkast från Nordens bäst bevarade medeltidsborg, Glimmingehus i Vallby. Kyrkan i byn är från 1100-talet och känns lätt igen på sitt flacka tak. För många är Bolshög allra mest bekant för den spektakulära graven, från äldre bronsålder (1500-1000 f Kr), strax sydost om kyrkan, Bols eller Boels hög. En sägen berättar att här är kung Boel begravd medan en annan påstår att här ligger jättekvinnan Boel och vaktar sin nedgrävda skatt. Hon hade grävt ner en stor kopparkista med jättepengar under krigstid när hon var rädd för att inte få ha sina pengar i fred. Hon bad sina släktingar att få bli begravd på platsen för skatten, och de sedan inte fick röra gravhögen. Där ligger hon, enligt sägnen, och vaktar över sina pengar det ska också ha legat en tjock guldkedja runt högens kant som man inte fick ta för då riskerade man livet. Det berättas också att det finns en hemlig gång från en brunn i Glimmingehus som ska mynna just i Bolshögen. Bolshög är 36 meter i diameter och 5 meter hög. I högens centrum är den döde, man eller kvinna, begravd i en trä- eller stenkista. Kistan täcktes med ett stenröse och över detta byggdes högen upp. Gravhögen användes sedan under hela bronsåldern för nya begravningar, kanske ända in i äldre järnålder. Under de senare perioderna brändes vanligen de döda. Benen lades tillsammans med gravgåvor i en urna som sattes ner i kanten av högen.

Gislövs Stjärna, som blev naturreservat så sent som 2017 har lång skoglig kontinuitet. Historiska kartor visar att området varit skogbevuxet sedan åtminstone 1600-talet och framåt. Kanske skogen aldrig har varit uthuggen, även om dess täthet troligen har varierat över tid. Kartmaterialet visar att reservatsområdet under de senaste århundradena istället har utgjort en skogsklädd ö omgiven av ett öppet, åkerdominerat landskap. I de södra delarna av reservatet finns också spår efter små odlingar vilka kan knytas till ett torp, kanske ett skogsvaktarboställe, som låg här sedan åtminstone slutet av 1700-talet och in på 1900-talet.

Det äldsta föremålet i Österlenmuseéns samlingar kommer från Glimminge, det är en så kallad Brommespets av flinta, och när den användes vandrade ännu mammutar på Österlen, den är 12000 år gammal och hittades på 1920-talet på Ö Glimminge 1, i vad som tidigare varit en mosse. Foto: Österlens museum.

I Glimminge by finns små, låga hus bevarade utmed bygatan. Dessa var hantverkarnas och lantarbetarnas bostäder. Söder om byn ligger Glimminge gård, som är en plattgård till Glimmingehus. Gården är välbevarad och ersatte övriga gårdar vid skiftena. Norr och öster om byn finns ett välhävdad beteslandskap.

Kvinnotröja av mörkblå vadmal från Gnalöv. Foto: Mona-Lisa Djerf/Nordiska museet.

Gnalöv hör till Bolshögs socken, men det är Östra Nöbbelövs kyrka man ser när man står mitt i Gnalöv. Byn är långsträckt, men har sin största koncentration där vägen Gnalöv-Bolshög möter vägen Gislöv-Gislingabro. Omgivningarna är böljande lantbruksbygd.

PLATSER

Bolshög, Bolsheigh 1266 för att på 1700-talet vara Bolshögh, namnet innehåller i förleden bo, nybygge, gård. Förleden bol kan betyda trädstam, stomme, plank, mindre gård, bestämd andel åkrar eller del av åker. Namnet blir då Kullen med åkerlappen, Stockhögen eller Höjden med den lilla gården. Det finns också fornnordiska mansnamn som Bodel som är skånska för Botolf och Båhl. Hög syftar sannolikt på den stora forntida gravhögen vid kyrkan. Begreppet bol angav också de enskilda gårdarnas andelsrätt i byns gemensamma jordområde.

Gnalöv är belagt 1569 i Lunds stifts landebok och Bolshögs sockens jordeböcker som Gnaffuelöff, därefter Gnafflöff, Gnalöff och från 1671 Gnalöv.

LÄS MER

Biskopsvisitationer i Skåne 1697, Landsarkivet i Lund skriftserie 2, 1991.

Gravskick och gravtraditioner i sydöstra Skåne, Wallin, Curt, 1951.

Kristianstads län 1762, Curt Wallin, 1981.

Sägner kring Glimmingehus, Wallin Curt, 1952.

Vallby och Bolshög - en "Sighrafskyrka" och en "Tomarpskyrka", Curt Wallin, 1943.

Vallby och Bolshög, Skånes hembygdsförbunds årsbok, Wallin Curt, 1943.